

1. Деловые игры: разработка, организация, проведение: Учебник / В.Я. Платов.-М.:ИПО Профиздат, 1991 – 191 с.
2. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 5-е видання, доповнене і перероблене / Н.Є. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
3. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение / Ю.Н. Емельянов. - Ленинград. Изд-во Ленинградского университета . 1985. – 168 с
4. Полак Л. Б. Ділова гра як спосіб організації пізнавальної діяльності / Л.Б. Полак // Директор школи. – 2003. – 17 січня (№ 2) – С. 7-8.
5. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах // Щербань П.М. : навч. посібник. – К.: Вища шк., 2004. – 207 с.
6. Эльконин Д. Б. Основная единица развернутой формы игровой деятельности. Социальная природа ролевой игры / Д. Б. Эльконин // Мир психологии. – 2004. – № 1. – С. 60-68.

Новікова Д.

Науковий керівник: старший викладач кафедри філософії і ППП

Сук О.Є.

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Процес розвитку людини і його становлення як особистості закономірний, генетично, фізіологічно, психологічно і педагогічно. Педагогічні закономірності формування особистості – це об'єктивно існуючі стійкі, повторювані, необхідні причинно-наслідкові зв'язки між педагогічними впливами та їх результатами: її освіченістю, вихованістю, освіченістю і розвиненістю, якісно відповідним цілям формування особистості у сучасному суспільстві. У зв'язку із цим не викликає сумнівів величезний формувальний потенціал освітнього закладу.

Особистість, яка формує потенціал освітнього закладу, пов'язана із чотирма групами впливів:

- умов в освітній установі: соціально-психологічних і соціально-педагогічних впливів на особистість студента всього укладу життя і функціонування освітнього закладу, його стилю і окремих подій;

- освітнього (навчального) процесу: впливів проведених занять, їх змісту, методики, стилю викладання, особистості викладачів;

- навчання самих студентів: впливів власної активності під час перебування у ЗВО;

- виховної роботи: впливів спеціальної системи вироблених в освітній установі заходів виховного характеру, організації дозвілля студента, задоволення культурних і побутових запитів студентів.

До умов, що позначаються на формуванні особистості студентів і таким, що підлягають психологічній та педагогічній оцінці, використанню, вдосконаленню, відносяться:

- загальні особливості освітнього закладу: професійний профіль, статус, його науковий і освітній авторитет;

- особливості керівництва освітнім закладом: особливості особистості, стилю діяльності керівників, їх авторитетність, вжиті заходи щодо оптимізації освітнього процесу, що проявляється турбота про сприятливі умови навчання, харчування, постачання, дозвілля, побуту викладачів і студентів, їх професійної і наукового зростання;

- особливості організації всього педагогічного процесу і занять;

- особливості педагогічного колективу, його ставлення до справи, до студентів, до стану справ в країні і освітній установі, наукова активність, педагогічна культура, професіоналізм, авторитетність, загальний рівень викладання; робота факультетів, наукових і навчальних бібліотек; робота психологічної служби освітньої установи;

- особливості студентського колективу в цілому і окремих навчальних груп; панівні в колективі і навчальних групах мотиви, інтереси, настрої, норми поведінки, ставлення до професії і оволодіння нею, наявність «культу навчання»; робота зі студентським колективом;

- особливості побутового облаштування студентів [2].

Вся ця сукупність умов заслуговує бути постійним об'єктом педагогічного моніторингу, відстеження, оцінки, психологічного та педагогічного удосконалення.

Найпильнішої уваги заслуговує педагогічний моніторинг тих впливів на студентів, які позначаються на мотивах їх ставлення до навчання, оволодіння висотами професіоналізму і формування себе як гідної, культурної, цивілізованої особистості і професіонала.

Слід враховувати і впливи середовища на особистість студента за межами навчального закладу, у якому він знаходиться на дозвіллі, за місцем проживання, у громадських місцях. Багато захоплень певної частини сучасної молоді цілком можуть позначитися негативно. Проблема у тому, як узгоджуються впливи середовища усередині і поза освітнього закладу.

Істотно формує особистість студента вплив стилю і методів викладання. Воно поліпшується цікавим, пристрасним, переконаним викладом змісту навчального матеріалу викладачами; орієнтацією цього викладу не на запам'ятовування, а на глибоке і особисте осмислення його студентами, вмільої активізацією розвивати якості (мислення, пам'яті, уваги, самостійності, ініціативності, наполегливості, винахідливості і ін.), спонуканням студентів до творчого вирішення навчальних завдань, наближенням навчальної обстановки до реальної професійної з елементами новизни, несподіванки, ризику, протидії та ін [1].

Багатогранно і сильно впливає особистість викладача, його поведінка і взаємини зі студентами.

Великий потенціал має і спеціальна виховна робота зі студентами, яка проводиться у вільний від аудиторних занять час. Особливо вона важлива із навчальними групами.

Спеціальний напрям – робота зі створення «культу навчання» у студентських колективах, пріоритетності у їх психології всього, що відноситься до навчання, у захопленості навчанням, у прагненні до досягнення

висот професіоналізму, у схильності до засудження школярства, гордості за справжні успіхи в оволодінні професією та ін. До потрібного результату ведуть: заходи по піднесенню престижу професіоналізму у свідомості студентів, проведення професійних конкурсів серед них, боротьба із «психологією трійки», розвиток у студентських колективах самоврядування, побудова змагальних відносин між навчальними групами [3].

Сьогодні мета розвитку освіти – це формування у навчальному процесі особистісних якостей, таких як здатність до саморозвитку, формування здатності до творчої професійної праці.

Література

1. Бочаров В. В. Антропология возраста: учеб. пособ. / В. В. Бочаров. – Санкт-Петербург : Изд-во Санкт-Петербургского ун-та, 2000. – 196 с.
2. Выготский Л. С. Проблема возраста // Собрание сочинений в 6 т. Т. 4. – Москва: Педагогика, 1984. – С. 244–268.
3. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) : навчально-методичний посібник / Валерій Миколайович Поліщук – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 330 с.

Овчаров М.А.

Науковий керівник: професор кафедри філософії і ППП

Бондаренко В.В.

ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Професіонал розглядається як суб'єкт професійної діяльності, що має емоційно позитивно забарвлене усвідомлення її соціально цінного результату, впевнено володіє засобами і способами професійної діяльності, а також володіє необхідними знаннями, вміннями і здібностями.

Макроструктура педагогічної моделі професіоналізму має чотири компоненти, які відповідають педагогічним властивостям особистості: